

Pēteris Apse-Apsītis
Ja es rakstītu programmas tēzes tēmā "Izglītība un zinātne".

Izglītības sistēmas uzdevumi un pamatorganizācija.

Izglītības sistēmas uzdevums ir nodrošināt valsts iedzīvotāju spēju realizēt un pilnveidot savas vēlmes zināšanu ekonomikā un zināšanu sabiedrībā.

Šajā kontekstā izglītības sistēmu veido 4, savstarpēji saistīti, zināšanu, prasmju un kompetenču radīšanas posmi:

- * pirmsskolas izglītība un pamatzglītība,
- * vidējā izglītība,
- * augstākā izglītība,
- * mūžizglītība.

Pēc katra posma valsts iedzīvotājs ir spējīgs iekļauties zināšanu ekonomikā un zināšanu sabiedrībā savu radīto zināšanu, prasmju un kompetenču apjomā.

Izglītības saturs un materiāli.

Izglītības saturu veido pedagogi, mācībspēki, zinātnes, mākslas un kultūras darbinieki un darba devēju pārstāvji, nacionālā, valsts, ES un pasaules tendenču kontekstā.

Zināšanu, prasmju un kompetenču radīšanai nepieciešamajiem materiāliem ir jāatbilst zināšanu radīšanas paradigmai informācijas laikmetā.

Zināšanu, prasmju un kompetenču novērtējums.

Pirmajos 3 posmos radītās zināšanas, prasmes un kompetences centralizēti novērtē izglītības satura veidotāji, radot atbilstošus testus, pārbaudījumus u.tml., balstoties uz pieejamām IKT iespējām.

Atskaitot pamatzglītību, studentu darbu autentiskums IKT iespēju kontekstā, ir viens no sekmīga vērtējuma pamatnoteikumiem.

Pamatzglītība.

Mācību ilgums 6 gadi, mācību sākums no 6-7 gadu vecuma (vecāku izvēle).

Pamatzglītības rezultātā radītās zināšanas prasmes un kompetences ļauj iekļauties zināšanu sabiedrībā un veikt nekvalificētus vai mazkvalificētus darbus zināšanu ekonomikā.

Vidējā izglītība.

Mācību ilgums 5 gadi.

Vidējā izglītība ir divpakāpju:

- * pamata vidējā izglītība - 3 gadi,
- * pilna vidējā izglītība - 5 gadi.

Pamata vidējā izglītība nodrošina iespēju iegūt amata kvalifikāciju, kura ir nepieciešams priekšnosacījums pilnas vidējās izglītības iegūšanai.

Vidējās izglītības rezultātā radītās zināšanas prasmes un kompetences ir multidisciplināras un tās ļauj iekļauties zināšanu sabiedrībā un veikt kvalificētus darbus zināšanu ekonomikā.

Augstākā izglītība.

Augstāko izglītību veido:

- * bakalaura / profesionālā bakalaura studijas 3 - 4 gadi,
- * maģistra / profesionālā maģistra studijas 1 - 2 gadi,
- * doktora studijas 3 - 4 gadi.

Maģistra / profesionālā maģistra un doktora studijas iespējams uzsākt, ja ir vairāk nekā 1 gadu praktiskā darba pieredze.

Augstākās izglītības rezultātā radītās zināšanas prasmes un kompetences ir multidisciplināras un tās ļauj iekļauties zināšanu sabiedrībā, organizēt un vadīt tās procesus, un veikt kvalificētus, vadošus un pētnieciskus darbus zināšanu ekonomikā, kā arī darboties starpdisciplinārās nozarēs.

Augstākā izglītība ļauj kandidēt uz vēlētiem amatiem un ieņemt tos.

Mācību izdevumu segšana.

Zināšanu, prasmju un kompetenču radīšana prasa ievērojamus finansu resursus.

Sākot no vidējās izglītības 4. mācību gada, finansējumu kopīgi nodrošina valsts un studenti, ievērojot sociālā taisnīguma principus.